

Európska rada

V Bruseli 27. júna 2024
(OR. en)

EUCO 15/24

CO EUR 12
CONCL 4

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Zasadnutie Európskej rady (27. júna 2024) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

Európska rada si vymenila názory s prezidentom Ukrajiny o útočnej vojne Ruska proti Ukrajine a o podpore Ukrajiny a jej obyvateľov zo strany Európskej únie.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Európska rada pripomína svoje predchádzajúce závery, v ktorých sa vyjadrila, že naďalej podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, a opätovne potvrdzuje neochvejný záväzok Európskej únie poskytovať Ukrajine a jej ľudu nepretržitú politickú, finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu tak dlho a tak intenzívne, ako bude potrebné. Rusko nesmie zvíťaziť. Európska rada dôrazne odsudzuje nedávnu eskaláciu násilností zo strany Ruska, predovšetkým ďalšie zintenzívnenie útokov na civilné obyvateľstvo a civilnú a kritickú infraštruktúru, najmä v odvetví energetiky.
2. Keďže Ukrajina uplatňuje svoje prirodzené právo na sebaobranu, Európska rada vyzýva, aby sa jej poskytovala intenzívnejšia vojenská podpora. Na ochranu ukrajinského obyvateľstva a kritickej energetickej infraštruktúry sú naliehavo potrebné najmä systémy protivzdušnej obrany, munícia a riadené strely.
3. Európska rada preskúmala prácu vykonanú v oblasti poskytovania vojenskej podpory Ukrajine, pričom je v tomto smere ešte potrebné vyvinúť ďalšie úsilie. Vyzýva Radu, aby urýchlene finalizovala prácu na opatreniach pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja, ktorými sa bude ďalej stimulovať poskytovanie vojenskej podpory tejto krajine. Európska rada víta pokrok v súvislosti s iniciatívami iniciovanými viacerými členskými štátmi v oblasti munície a riadených striel, bojových lietadiel, protivzdušnej obrany a výcviku, a vyzýva na ich ďalšie posilnenie a urýchlenie. S cieľom lepšie pomôcť uspokojiť potreby ukrajinskej armády v oblasti výcviku je Európska únia pripravená ďalej zvyšovať kapacitu vojenskej pomocnej misie Európskej únie na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine).

4. Európska rada očakáva, že sa po prijatí právnych aktov EÚ, ktorých cieľom je nasmerovať mimoriadne príjmy pochádzajúce z imobilizovaných aktív Ruska na ďalšiu vojenskú podporu Ukrajiny, kapacity jej obranného priemyslu a jej rekonštrukciu, v lete pristúpi k prvému vyplateniu prostriedkov.

Európska rada vyzýva Komisiu, vysokého predstaviteľa a Radu, aby pokračovali v práci a zároveň sa zaoberali všetkými relevantnými právnymi a finančnými aspektmi s cieľom poskytnúť Ukrajine do konca roka dodatočné finančné prostriedky vo forme úverov, ktoré sa budú obsluhovať a splácať z budúcich tokov mimoriadnych príjmov, aby spolu s partnermi zo skupiny G7 dosiahli sumu približne 50 miliárd EUR na podporu aktuálnych a budúcich vojenských a rozpočtových potrieb Ukrajiny a jej potrieb na účely rekonštrukcie, ako to bolo prerokované na samite v Apúlii. V súlade s právom EÚ by ruské aktíva mali zostať imobilizované, kým Rusko neukončí útočnú vojnu proti Ukrajine a nenahradí jej škody ňou spôsobené.

5. Európska rada víta spoločné bezpečnostné záväzky uzavreté medzi Európskou úniou a Ukrajinou, ako aj ďalšie dvojstranné bezpečnostné dohody, ktoré s Ukrajinou uzavreli členské štáty a partneri.
6. Pri poskytovaní vojenskej podpory a prijímaní bezpečnostných záväzkov EÚ sa bude plne rešpektovať bezpečnostná a obranná politika niektorých členských štátov a budú sa pritom zohľadňovať bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov.
7. Európska rada víta výsledok samitu o mieri na Ukrajine, ktorý sa konal 15. a 16. júna 2024 vo Švajčiarsku. Európska únia a jej členské štáty budú pokračovať vo svojom úsilí o dosiahnutie čo najširšej medzinárodnej podpory, najmä zo strany kľúčových rozvojových krajín a rozvíjajúcich sa ekonomík, pre komplexný, spravodlivý a trvalý mier založený na zásadách Charty OSN a medzinárodného práva v súlade s kľúčovými zásadami a cieľmi mierového plánu Ukrajiny.

8. Európska únia je naďalej hlboko znepokojená osudom všetkých ukrajinských detí a ďalších civilistov, ktorí boli nezákonne deportovaní a presunutí do Ruska a Bieloruska. Európska rada opätovne naliehavo vyzýva Rusko a Bielorusko, aby okamžite zaistili ich bezpečný návrat na Ukrajinu. Víta iniciatívy, ktorých cieľom je pomôcť zabezpečiť, aby sa ukrajinské deti vrátili domov k svojim rodinám a do svojich komunít, vrátane Medzinárodnej koalície pre návrat ukrajinských detí, v ktorej má teraz Európska únia štatút pozorovateľa.
9. Európska rada víta výsledok konferencie o obnove Ukrajiny, ktorá sa konala 11. a 12. júna 2024 v Berlíne. Vzhľadom na zhoršujúcu sa humanitárnu situáciu, najmä v regiónoch Ukrajiny, ktoré sú v prvej línii, je nevyhnutné, aby sa naďalej poskytovala humanitárna pomoc a pomoc v oblasti civilnej ochrany a aby sa zabezpečil humanitárny prístup. Európska únia je naďalej odhodlaná v koordinácii s medzinárodnými partnermi podporovať nápravu vojnových škôd, obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny vrátane pomoci pri odminovaní. Európska rada v tejto súvislosti a v nadväznosti na kladné posúdenie Plánu pre Ukrajinu zo strany Rady, víta rýchle vyplatenie prostriedkov vo výške do 1,89 miliardy EUR v rámci predbežného financovania určeného na pomoc Ukrajine pri jej obnove a rekonštrukcii, čo je obzvlášť naliehavé v odvetví energetiky.
10. Európska rada vyzýva, aby Európska únia a členské štáty v koordinácii s partnermi urýchlili zintenzívnili podporu energetického sektora Ukrajiny. Vyzýva tiež Komisiu, vysokého predstaviteľa a Radu, aby urýchlili prípravy na podporu Ukrajiny počas zimy.
11. Európska rada víta nedávne obnovenie mandátu poradnej misie EÚ na Ukrajine (EUAM). Misia tak bude môcť na oslobodených a priľahlých územiach Ukrajiny zintenzívniť svoje úsilie v záujme podpory obnovenia právneho štátu a návratu služieb štátnej správy do týchto oblastí.

12. Európska rada víta prijatie 14. balíka sankcií proti Rusku a dohodu o ďalších reštriktívnych opatreniach proti Bielorusku. Vyzýva na ich úplné a účinné presadzovanie, ako aj na prijatie ďalších opatrení na boj proti ich obchádzaniu vrátane obchádzania prostredníctvom tretích krajín. Európska únia je naďalej pripravená ešte viac obmedziť schopnosť Ruska viesť vojnu a opätovne naliehavo vyzýva všetky krajiny, aby na účely útočnej vojny Ruska neposkytovali žiadnu materiálnu ani inú podporu.
13. Európska únia je naďalej odhodlaná urobiť všetko pre to, aby sa voči Rusku a jeho vedúcim predstaviteľom vyvodila plná zodpovednosť za vedenie útočnej vojny proti Ukrajine a za ďalšie najzávažnejšie trestné činy podľa medzinárodného práva, ako aj za rozsiahle škody spôsobené jeho vojnou. Európska rada víta pokrok a nabáda na ďalšie úsilie vo všetkých oblastiach činnosti.
14. Európska rada víta prijatie rokovacieho rámca a uskutočnenie prvej medzivládnej konferencie o pristúpení Ukrajiny. Európska únia bude naďalej úzko spolupracovať s Ukrajinou a podporovať ju v reformnom úsilí na jej európskej ceste.

II. BLÍZKY VÝCHOD

15. Európska rada sa venovala najnovšiemu vývoju na Blízkom východe.
16. Európska rada opätovne čo najdôraznejšie odsudzuje brutálne teroristické útoky proti Izraelu, ktoré 7. októbra 2023 spáchal Hamas a ďalšie teroristické skupiny. Vyjadruje plnú solidaritu a podporu Izraelu a jeho ľudu a opätovne potvrdzuje, že sa v plnej miere zasadzuje za bezpečnosť Izraela a regionálnu stabilitu. Izrael musí pri uplatňovaní svojho práva na vlastnú obranu za každých okolností v plnej miere dodržiavať svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva.

Európska rada zdôrazňuje význam dodržiavania a vykonávania uznesení Medzinárodného súdneho dvora (MSD), ktoré sú právne záväzné.

17. Európska rada víta prijatie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2735. Vyzýva, aby sa bezodkladne a bez výhrad v plnej miere vykonali podmienky návrhu prímeria, by viedlo k okamžitému prímeriu v Pásme Gazy, prepusteniu všetkých rukojemníkov, výraznému a stálemu nárastu toku humanitárnej pomoci v celom Pásme Gazy, trvalému prímeriu a ukončeniu krízy, pričom by sa zaistili bezpečnostné záujmy Izraela a bezpečnosť palestínskych civilistov.
18. Európska rada pripomína, že je potrebné vykonávať uznesenie Medzinárodného súdneho dvora z 24. mája 2024 a vyjadruje hlboké znepokojenie nad následkami prebiehajúcich pozemných operácií v Rafahu na civilné obyvateľstvo.
19. Európska rada vyjadruje poľutovanie nad všetkými stratami na životoch civilistov. S mimoriadnym znepokojením konštatuje, že počet civilných obetí, najmä detí, je neprijateľne vysoký a že hlad dosiahol katastrofickú mieru a hrozí bezprostredné riziko hladomoru v dôsledku nedostatočného prístupu pomoci do Pásma Gazy. Vyzýva všetky strany, aby vykonali všetky uskutočniteľné kroky na ochranu životov civilistov. Európska rada opätovne potvrdzuje, že je naliehavo potrebné zaistiť pre Palestínčanov v núdzi plný, rýchly, bezpečný a neobmedzený prístup k humanitárnej pomoci v dostatočnom rozsahu a umožniť a uľahčiť humanitárnym pracovníkom a medzinárodným organizáciám účinne pôsobiť v Pásme Gazy. V tomto kontexte zdôrazňuje, že služby, ktoré poskytuje agentúra UNRWA v Pásme Gazy a v celom regióne, majú zásadný význam, a odsudzuje všetky pokusy označiť túto agentúru OSN za teroristickú organizáciu. Európska rada víta akčný plán, ktorý UNRWA predložila. Jeho vykonávanie sa bude pozorne monitorovať. Európska rada víta trvalé úsilie Jordánska a Egypta o zmiernenie krízy vrátane humanitárnej konferencie, ktorá sa konala 11. júna 2024 v Jordánsku.

20. Európska rada odsudzuje nedávne útoky, ktoré poškodili priestory Medzinárodného výboru Červeného kríža (MVČK) v Pásme Gazy. Vyzýva všetky strany, aby prijali všetky možné preventívne opatrenia s cieľom zabrániť ohrozeniu civilného obyvateľstva, humanitárnych pracovníkov a zariadení a umožniť MVČK prístup na miesta, kde sú zadržiavané osoby, v súlade s ich záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného humanitárneho práva.
21. Európska rada dôrazne odsudzuje pokračujúce násilie extrémistických osadníkov v Predjordánsku vrátane východného Jeruzalema. Vyzýva Radu, aby pokročila v práci na ďalších reštriktívnych opatreniach proti extrémistickým osadníkom. Európska rada tiež vyzýva na zaistenie bezpečného prístupu na posvätné miesta a na zachovanie súčasného stavu. Všetky strany musia zachovávať a rešpektovať osobitné postavenie a charakter Jeruzalema a jeho starého mesta, nedotknuteľnosť jeho náboženských priestorov a životaschopnosť všetkých jeho komunít. Európska rada odsudzuje rozhodnutia izraelskej vlády ďalej rozširovať nelegálne osady v okupovanom Predjordánsku a naliehavo vyzýva Izrael, aby tieto rozhodnutia zrušil.
22. Európska rada vyjadruje znepokojenie nad rastúcim napätím v regióne, najmä pozdĺž modrej línie, a nad rastúcim ničením a núteným vysídľovaním civilného obyvateľstva na oboch stranách izraelsko-libanonskej hranice. V súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 1701 naliehavo vyzýva všetkých aktérov, aby konali zdržanlivo, zabránili ďalšej eskalácii a zapojili sa do medzinárodného diplomatického úsilia. Európska rada čo najdôraznejšie odsudzuje všetky hrozby namierené proti členským štátom EÚ, ktoré tiež prispievajú k eskalácii, a opätovne potvrdzuje svoju neochvejnú solidaritu s členskými štátmi. Európska rada vyzýva Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby pokročili v práci na posilnení podpory Libanonu zo strany EÚ vrátane libanonských ozbrojených síl a dočasných ozbrojených síl OSN v Libanone (UNIFIL).

23. Európska únia opätovne potvrdzuje svoj neochvejný záväzok k trvalému a udržateľnému mieru v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN na základe riešenia spočívajúceho v existencii dvoch štátov, v rámci ktorého by Izraelský štát a nezávislý, demokratický, celistvý, zvrchovaný a životaschopný palestínsky štát žili vedľa seba v mieri, bezpečnosti a vzájomnom uznaní. Európska únia bude naďalej spolupracovať s medzinárodnými partnermi na oživení politického procesu na tento účel. Európska rada konštatuje, že kľúčovou zložkou tohto politického procesu je dôveryhodná cesta k palestínskej štátnosti. Európska únia bude aktívne prispievať ku koordinovanému medzinárodnému úsiliu o obnovu Pásma Gazy. Bude tiež podporovať Palestínsku samosprávu pri uskutočňovaní potrebných reforiem a budovaní inštitucionálnych kapacít. Európska rada zdôrazňuje, že kroky, ktoré oslabujú Palestínsku samosprávu sa musia zastaviť, a vyzýva Izrael, aby uvoľnil zrazené colné a daňové príjmy a prijal potrebné opatrenia na zachovanie korešpondenčných bankových služieb medzi izraelskými a palestínskymi bankami.

III. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

24. Európska rada pripomenula svoje závery z marca 2024 a najmä potrebu, aby Európa znížila svoju strategickú závislosť, zvýšila svoju celkovú obrannú pripravenosť a spôsobilosti a ďalej zodpovedajúcim spôsobom posilňovala svoju obrannú technologickú a priemyselnú základňu, a na tomto základe rokovala o naliehavých, bezprostredných a strednodobých potrebách v oblasti obrany a o európskych obranných iniciatívach. Zároveň po prvýkrát diskutovala o možnostiach mobilizácie finančných prostriedkov na európsku obranu.
25. Európska rada vyzýva Radu, členské štáty, Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby pokračovali v práci vo všetkých oblastiach v súlade so svojimi príslušnými právomocami, najmä pokiaľ ide o:
- nedostatky v kritických spôsobilostiach na základe plánu rozvoja spôsobilostí;
 - stratégiu európskeho obranného priemyslu (EDIS) a
 - návrh Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) s cieľom prijať ho do polovice roka 2025.

26. Európska rada vyzýva Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby Rade na prerokovanie predložili vypracované možnosti verejného a súkromného financovania na posilnenie obrannej technologickej a priemyselnej základne a riešenie nedostatkov v kritických spôsobilostiach.
27. Európska rada okrem toho víta akčný plán v oblasti bezpečnosti a obrany, ktorý prijala skupina Európskej investičnej banky, a vyzýva na jeho urýchlené vykonávanie. Vyzýva Európsku investičnú banku, aby zhodnotila a podľa potreby ďalej prispôbovala svoju politiku týkajúcu sa poskytovania úverov obrannému priemyslu a zároveň si zachovala kapacitu financovania.
28. Týmto nie je dotknutý osobitý charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, zároveň sa zohľadňujú bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov a je to v súlade so zmluvami.

IV. KONKURENCIESCHOPNOSŤ

29. Európska rada v nadväznosti na svoje závery z apríla 2024 a na správu predsedníctva o práci na novej dohode o konkurencieschopnosti Európy preskúmala pokrok, pokiaľ ide o iniciatívy na posilnenie konkurencieschopnosti Únie, zabezpečenie jej hospodárskej odolnosti a dosiahnutie plného potenciálu jednotného trhu.
30. Európska rada predovšetkým v súvislosti s úniou kapitálových trhov vyzýva Radu a Komisiu, aby urýchlili prácu na všetkých identifikovaných opatreniach vrátane zostávajúcich návrhov potrebných na vytvorenie skutočne integrovaných trhov, na ktoré budú mať prístup všetci občania a podniky v celej Únii a z ktorých budú mať prospech všetky členské štáty. Opätovne zdôrazňuje naliehavosť a význam únie kapitálových trhov pre mobilizáciu značného objemu súkromných investícií potrebných na zvládnutie budúcich výziev.
31. Európska rada očakáva, že sa vo všetkých oblastiach novej dohody o konkurencieschopnosti Európy do konca roka dosiahne rýchly a rozhodný pokrok, a bude sa touto záležitosťou naďalej zaoberať.

V. **ĎALŠIE BODY**

Migrácia

32. Európska rada viedla strategickú diskusiu o migrácii a vzala na vedomie nedávny list predsedníčky Komisie.

Čierne more

33. Európska rada opätovne potvrdzuje význam bezpečnosti a stability v Čiernom mori a vyzýva Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby vypracovali spoločné oznámenie o budovaní strategického prístupu EÚ k Čiernemu moru.

Moldavská republika

34. Európska únia bude naďalej poskytovať všetku relevantnú podporu Moldavskej republike, aby táto krajina mohla riešiť výzvy, ktorým čelí v dôsledku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, a posilniť svoju odolnosť, bezpečnosť a stabilitu vzhľadom na destabilizačnú aktivitu Ruska, a to nielen v súvislosti s voľbami a referendum na jeseň tohto roku. Európska rada víta dvojstranné záväzky členských štátov na podporu partnerskej misie Európskej únie (EUPM Moldova) s cieľom zvýšiť odolnosť sektora bezpečnosti.
35. Európska rada víta prijatie rokovacieho rámca a uskutočnenie prvej medzivládnej konferencie o pristúpení Moldavskej republiky. Európska únia bude s touto krajinou naďalej úzko spolupracovať a podporovať ju v reformnom úsilí na jej európskej ceste.

Gruzínsko

36. Európska rada vyjadruje vážne znepokojenie nad nedávnym vývojom v Gruzínsku. Krok späť na ceste stanovenej v odporúčaní Komisie týkajúcom sa štatútu kandidátskej krajiny predstavuje predovšetkým prijatie zákona o transparentnosti zahraničného vplyvu. Európska rada vyzýva gruzínske orgány, aby dali svoje zámery jasne najavo tým, že zrušia práve vykonané kroky, ktoré ohrozujú smerovanie Gruzínska do EÚ a *de facto* vedú k zastaveniu procesu pristúpenia.
37. Európska rada vyzýva na ukončenie zvyšujúceho sa zastrašovania, hrozieb a fyzických útokov, ktoré sú namierené proti zástupcom občianskej spoločnosti, politickým lídrom, občianskym aktivistom a novinárom v Gruzínsku. Pripomína, že dodržiavanie hodnôt a zásad, na ktorých je Európska únia založená, je nevyhnutným predpokladom pre každú krajinu, ktorá sa chce stať jej členom.
38. Európska rada vyzýva gruzínske orgány, aby zabezpečili, že jesenné parlamentné voľby budú slobodné a spravodlivé, a nabáda partnerov na dôkladné dlhodobé a krátkodobé pozorovanie volieb. Situáciu bude naďalej pozorne monitorovať.
39. Európska rada opätovne potvrdzuje svoju neochvejnú podporu územnej celistvosti Gruzínska. Znovu zdôrazňuje, že jej solidarita s gruzínskym ľudom je neochvejná a že je pripravená podporovať Gruzíncov na ich ceste k európskej budúcnosti.

Hybridné hrozby

40. Európska rada dôrazne odsudzuje všetky druhy hybridných akcií, ktoré naberajú na sile a sú namierené proti Európskej únii, jej členským štátom a partnerom vrátane zastrašovania, sabotáže, podvratnej činnosti, manipulácie s informáciami a zasahovania zo zahraničia, dezinformácií, škodlivých kybernetických činností a inštrumentalizácie migrantov tretími krajinami. Rusko zintenzívnilo svoju kampaň novými aktívnymi operáciami na európskej pôde. Európska únia a členské štáty budú na takéto konanie reagovať jednotne a odhodlane.

41. V reakcii na destabilizačné konanie Ruska v zahraničí Európska rada opakuje svoju výzvu, aby Rada pokračovala v práci na zavedení nového sankčného režimu. Európska únia bude v úzkej spolupráci s partnermi pokračovať v odhaľovaní hybridných činností zo strany tretích krajín a boji proti nim, a to vrátane nepravdivých naratívov a dezinformácií.

Boj proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii

42. Európska rada opätovne čo najdôraznejšie odsudzuje všetky formy antisemitizmu, nenávisti, neznášanlivosti, rasizmu a xenofóbie vrátane nenávisti voči moslimom.

VI. NASLEDUJÚCI INŠTITUCIONÁLNY CYKLUS

Vymenovania do funkcií

43. Európska rada zvolila Antónia Costu za predsedu Európskej rady na obdobie od 1. decembra 2024 do 31. mája 2027. Požiadala generálnu tajomníčku Rady, aby v prechodnom období pomáhala zvolenému predsedovi Európskej rady.
44. Európska rada privítala rozhodnutie hláv štátov alebo predsedov vlád zmluvných strán Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii, ktorých menou je euro, o vymenovaní Antónia Costu za predsedu samitu eurozóny na obdobie od 1. decembra 2024 do 31. mája 2027.
45. Európska rada prijala rozhodnutie, ktorým Európskemu parlamentu navrhla za kandidátku na predsedníčku Európskej komisie Ursulu von der Leyenovú.
46. Európska rada považuje za vhodnú kandidátku na funkciu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Kaju Kallasovú, s výhradou súhlasu zvolenej predsedníčky Komisie.

Strategický program

47. Európska rada prijala strategický program pre Úniu na roky 2024 – 2029 uvedený v prílohe.

VII. PLÁN BUDÚCEJ PRÁCE NA VNÚTORNÝCH REFORMÁCH

48. S cieľom posilniť EÚ a podporiť európsku suverenitu Európska rada zdôrazňuje, že je nevyhnutné položiť interné základy a uskutočniť interné reformy potrebné na splnenie dlhodobých ambícií Únie a riešenie kľúčových otázok súvisiacich s jej prioritami a politikami, ako aj s jej schopnosťou konať vzhľadom na novú geopolitickú realitu a čoraz zložitejšie výzvy.
49. Táto práca by mala napredovať súbežne s procesom rozširovania, keďže Únia, ako aj budúce členské štáty musia byť v čase pristúpenia pripravené.
50. Na tento účel Európska rada stanovuje tento plán budúcej práce:
- a) Európska rada berie na vedomie oznámenie Komisie o reformách pred rozšírením a o preskúmaní politik a vyzýva ju, aby najneskôr na jar 2025 predložila hĺbkové preskúmania politik obsahujúce operačné prvky týkajúce sa týchto štyroch oblastí:
 - i) hodnoty – vrátane nástrojov a postupov na ochranu právneho štátu;
 - ii) politiky – na zabezpečenie okrem iného dlhodobej konkurencieschopnosti, prosperity a vedúceho postavenia EÚ na globálnej scéne a na posilnenie jej strategickkej suverenity;
 - iii) rozpočet – aj v súvislosti s budúcimi rokovaniami o viacročnom finančnom rámci, ktorého návrh sa predloží do 1. júla 2025, a
 - iv) správa vecí verejných;
 - b) Európska rada berie na vedomie správu predsedníctva o pokroku v súvislosti s budúcnosťou Európy. Vyzýva Radu, aby pokračovala v práci a do júna 2025 predložila nadväzujúcu správu o uvedených štyroch oblastiach.
51. Európska rada preskúma pokrok v júni 2025 a v prípade potreby poskytne ďalšie usmernenia.

Strategický program na roky 2024 – 2029

Európska únia bola založená na imperatíve zabezpečiť mier v Európe a jeho základom bola spolupráca, solidarita a spoločná hospodárska prosperita. Tento pôvodný prísľub stále určuje naše smerovanie a je základom našich priorít sledujúcich silnú a nezávislú Európu.

Strategické súperenie, rastúca globálna nestabilita a pokusy o narušenie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách menia podobu globálneho politického prostredia. Rusko vrátilo vojnu na náš kontinent. V našom susedstve, na Blízkom východe, je situácia dramatická. V dôsledku zmeny klímy, straty biodiverzity a znečistenia hrozia nášmu životnému prostrediu čoraz väčšie škody a rozvrat. Rýchly vývoj nových technológií prináša príležitosti aj potenciálne riziká.

Tieto bezprecedentné výzvy nás viedli k tomu, aby sme v posledných piatich rokoch uskutočnili prelomové kroky v oblasti spolupráce a integrácie. Spoločne sme si stanovili kľúčové ciele boja proti zmene klímy a zaviedli ambiciózne rámce pre digitálnu transformáciu. Spoločne sme vyvinuli vakcíny a distribuovali ich po celej Európe i za jej hranicami a zriadili veľký fond obnovy v reakcii na pandémiu, ktorá ovplyvnila naše spoločnosti nepredvídateľnými spôsobmi. Počas energetickej krízy sme spoločne chránili naše hospodárstva. A spoločne poskytujeme významnú vojenskú a hospodársku podporu Ukrajine, aby sa bránila proti Rusku v jeho útočnej vojne a chránila bezpečnosť Európy. Tu sa však nezastavíme. Budeme hodni výzvy, ktorú nám zanechali zakladatelia Únie, a budeme dbať na to, aby kreativita našich reakcií zodpovedala veľkosti problémov, ktorým čelíme.

Ako Únia a členské štáty spoločne využijeme naše silné stránky a zdroje, aby sme nadchádzajúcim rokom čelili jednotne a odhodlane. Budeme sa venovať očakávaniam našich občanov. Posilníme našu konkurencieschopnosť a staneme sa prvým klimaticky neutrálnym kontinentom, úspešne zrealizujeme klimatickú a digitálnu transformáciu a na nikoho pri tom nezabudneme. Budeme riešiť výzvy spojené s migráciou. Prevezmeme potrebnú zodpovednosť za našu bezpečnosť a obranu a posilníme svoju schopnosť konať tak, aby sme bránili naše záujmy a zvýšili náš vplyv vo svete. Prevezmeme vedúcu úlohu pri riešení globálnych výziev, a to presadzovaním a obhajobou medzinárodného práva a inštitúcií, spravodlivej globálnej správy, inkluzívneho multilateralizmu a udržateľného rastu a rozvoja.

Pri dosahovaní našich ambícií sa budeme opierať o silné a konkurencieschopné sociálne trhové hospodárstva. V dnešnom hypersúťaživom svete musíme dať priestor európskemu podnikateľskému duchu. Európa je kontinentom aktívnych a tvorivých ľudí, kontinentom inovátorov. Ak budeme našim podnikom dôverovať, že riziká premenia na príležitosti, podnieti to investície, podporí hospodársky rast a urobí to z Európy svetového lídra v oblasti zeleného a digitálneho priemyslu a technológií.

Naše hodnoty a právny štát sú naším vnútorným aj vonkajším kompasom. Sú základom silnejšej, prosperujúcejšej a demokratickejšej Únie pre našich občanov.

Európska rada sa zhodla na týchto prioritách a vyzýva Európsky parlament, Radu a Komisiu, aby ich zrealizovali v nasledujúcom inštitucionálnom cykle, pričom budú rešpektovať inštitucionálnu rovnováhu právomocí stanovenú v zmluvách a zásady prenesenia právomocí, subsidiarity a proporcionality. Nasledujúci viacročný finančný rámec pre Úniu bude musieť zodpovedať týmto prioritám, aby bol rozpočet EÚ pripravený na budúcnosť a aby sa na európske výzvy odpovedalo európskou reakciou. V tejto súvislosti budeme pracovať na zavedení nových vlastných zdrojov.

Slobodná a demokratická Európa

Ochrana európskych hodnôt v rámci Únie

Naše hodnoty sú našou silou. Budeme chrániť a presadzovať naše základné hodnoty – úctu k ľudskej dôstojnosti, slobodu, demokraciu, rovnosť, právny štát a dodržiavanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, ktoré sú naďalej základným kameňom našej Únie.

Budeme presadzovať a chrániť dodržiavanie zásad právneho štátu, ktorý je základom európskej spolupráce, pričom budeme obhajovať zásady objektivity, nediskriminácie a rovnakého zaobchádzania s členskými štátmi. Posilníme odolnosť našich demokracií, a to aj prehlbovaním angažovanosti občanov, ochranou slobodných a pluralitných médií a občianskej spoločnosti a bojom proti zahraničnému zasahovaniu a proti pokusom o destabilizáciu vrátane dezinformácií a nenávistných prejavov. Posilníme demokratickú diskusiu a zabezpečíme, aby technologickí giganti prevzali zodpovednosť za ochranu demokratického dialógu online. Budeme podporovať našu kultúrnu rozmanitosť a dedičstvo.

Napĺňanie našich hodnôt na globálnej úrovni

Európska únia bude naďalej najdôraznejším zástancom medzinárodného právneho poriadku a bude neochvejne podporovať Organizáciu Spojených národov a zásady zakotvené v Charte OSN. Európska únia bude predovšetkým pokračovať v úsilí o presadzovanie celosvetového mieru, spravodlivosti a stability, ako aj demokracie, všeobecných ľudských práv a o splnenie cieľov udržateľného rozvoja na všetkých medzinárodných fórach. Budeme sa usilovať o reformu multilaterálneho systému, aby bol inkluzívnejší a účinnejší.

Silná a bezpečná Európa

Zabezpečenie súdržnej a vplyvnej vonkajšej činnosti

Dnešný svet sa vyznačuje väčšou konfrontáciou, väčšou mierou transakčných vzťahov a väčšou neistotou. Prispôbime sa podmienkam, ktoré sa neustále menia, a budeme presadzovať ambíciu a úlohu Európskej únie ako strategického globálneho aktéra v novom multipolárnom geopolitickom kontexte.

Komplexná invázia na Ukrajinu je aj útokom na slobodnú a demokratickú Európu. Európska únia bude stáť po boku Ukrajiny v jej boji o zachovanie nezávislosti a zvrchovanosti a o opätovné získanie územnej celistvosti v rámci medzinárodne uznaných hraníc. Budeme tiež podporovať jej rekonštrukciu a dosiahnutie spravodlivého mieru. Zintenzívime prácu na podpore bezpečnosti, stability, mieru a prosperity v našom susedstve aj mimo neho.

Budeme úzko spolupracovať s partnermi a rozvíjať vzájomne prospešné strategické partnerstvá s cieľom riešiť spoločné výzvy. Dobře koordinovaným spôsobom zmysluplne využijeme vnútorné aj vonkajšie politiky EÚ, a to v najlepšom záujme Únie.

Posilnenie našej bezpečnosti a obrany a ochrana našich občanov

Európa musí byť miestom, kde sú ľudia slobodní a bezpeční a aj sa tak cítia. Európska únia a členské štáty podnikli odvážne kroky na posilnenie pripravenosti a kapacity Únie brániť sa vrátane zvýšených výdavkov na obranu. V budúcnosti budeme spoločne investovať podstatne viac a lepšie, znížime našu strategickú závislosť, zvýšime naše kapacity a zodpovedajúcim spôsobom posilníme európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu.

Na zvýšenie našej bezpečnosti je potrebný pevný hospodársky základ. Zmobilizujeme potrebné nástroje na posilnenie našej bezpečnosti a ochrany našich občanov a aby sme mohli reagovať na nové vznikajúce hrozby. Zlepšíme interoperabilitu medzi európskymi ozbrojenými silami. Urýchlene zlepšíme podmienky na rozvoj európskeho obranného priemyslu vytvorením lepšie integrovaného európskeho obranného trhu a podporou spoločného obstarávania. Víťame hlavné projekty a obranné iniciatívy členských štátov. Zlepšíme prístup k verejným a súkromným financiám, pričom preskúmame všetky možnosti, a to aj prostredníctvom posilnenej úlohy skupiny Európskej investičnej banky ako katalyzátora.

Silnejšia a spôsobilejšia Európska únia v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a k transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva pre štáty, ktoré sú jeho členmi, základom ich kolektívnej obrany. Budeme spolupracovať s transatlantickými partnermi a NATO, a to pri plnom dodržiavaní zásad stanovených v zmluvách a Európskou radou, bez toho, aby bol dotknutý osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, a s ohľadom na bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov.

Aby sme posilnili bezpečnosť v rámci Únie, budeme bojovať proti trestnej činnosti offline aj online a predchádzať korupcii a bojovať proti nej, pričom využijeme všetky nástroje presadzovania práva a justičnej spolupráce, ktoré má naša Únia k dispozícii. Budeme rázne bojovať proti organizovanej trestnej činnosti a narúšať tok nelegálnych príjmov z cezhraničnej trestnej činnosti. Budeme bojovať proti pokusom rozdeľovať a radikalizovať spoločnosť, podnecovať terorizmus a násilný extrémizmus.

Európska únia posilní svoju odolnosť, pripravenosť a kapacity predchádzať krízam a reagovať na ne s cieľom chrániť našich občanov a spoločnosti pred rôznymi krízami vrátane prírodných katastrof a núdzových situácií v oblasti zdravia, a to v rámci celospoločenského prístupu zohľadňujúceho všetky riziká. Zintenzívime našu kolektívnu reakciu na kybernetickú a hybridnú vojnu, manipuláciu a zasahovanie zo zahraničia a hrozby pre našu kritickú infraštruktúru. Osobitnú pozornosť budeme venovať zvyšovaniu odolnosti spoločnosti.

Príprava na väčšiu a silnejšiu Úniu

Z novej geopolitickej reality jednoznačne vyplýva dôležitosť rozširovania ako geostrategickej investície do mieru, bezpečnosti, stability a prosperity. V procese rozširovania nastala nová dynamika. Je zodpovednosťou EÚ aj uchádzačov o členstvo, aby túto príležitosť čo najlepšie využili a jasne to komunikovali.

Pokiaľ ide o proces pristúpenia, Európska únia bude uplatňovať prístup založený na výsledkoch s konkrétnymi stimulmi. Bude podporovať uchádzačov o členstvo pri plnení prístupových kritérií prostredníctvom vhodných nástrojov a využije všetky možnosti s cieľom ďalej pokročiť v ich postupnej integrácii. Podporí tiež reformné úsilie, najmä pokiaľ ide o právny štát, ako aj regionálnu integráciu, dobré susedské vzťahy, zmierenie a riešenie dvojstranných sporov.

Európska únia zároveň uskutoční potrebné vnútorné reformy s cieľom zabezpečiť, aby naše politiky vyhovovali budúcim nárokom, aby sa financovali udržateľným spôsobom a aby inštitúcie EÚ aj naďalej účinne fungovali a konali.

Uplatňovanie komplexného prístupu k migrácii a riadeniu hraníc

Zabezpečenie voľného pohybu občanov v rámci EÚ je jedným z hlavných úspechov Európskej únie a vyžaduje si riadne fungovanie schengenského priestoru. Táto sloboda je spätá so spoločnou zodpovednosťou plniť a implementovať naše spoločné záväzky a účinne chrániť vonkajšie hranice EÚ. To je predpokladom zaručenia bezpečnosti a ochrany verejného poriadku v súlade s našimi zásadami a hodnotami.

Európska únia bude prostredníctvom svojho komplexného partnerského prístupu naďalej vzájomne prospešným spôsobom spolupracovať s krajinami pôvodu a tranzitu. Spoločne budeme riešiť dlhodobé výzvy súvisiace s neoprávnenou migráciou a jej základné príčiny a tiež pracovať na návratoch. Preskúmame aj možnosti migrácie vrátane legálnych možností. Budeme bojovať proti prevádzачským sieťam a narúšať obchodný model tých, ktorí z tohto neľudského obchodu profitujú. Zvážime nové spôsoby predchádzania neoprávnenej migrácii a boja proti nej. Nájdeme spoločné riešenia bezpečnostnej hrozby inštrumentalizácie migrácie.

Prosperujúca a konkurencieschopná Európa

Posilnenie našej konkurencieschopnosti

Sme odhodlaní posilniť základ našej dlhodobej konkurencieschopnosti a zlepšiť hospodársku a sociálnu situáciu občanov. Budeme sa usilovať o zvýšenie ich kúpnej sily, vytváranie kvalitných pracovných miest a zaistenie kvality tovaru a služieb v Európe. Posilníme našu suverenitu v strategických odvetviach a urobíme z Európy technologickú a priemyselnú mocnosť a zároveň podporíme otvorené hospodárstvo. Dobehneme náskok našich medzinárodných partnerov a hlavných konkurentov v raste, produktivite a inováciách. To si vyžaduje značné úsilie v oblasti kolektívnych investícií, mobilizáciu verejného aj súkromného financovania, a to aj prostredníctvom Európskej investičnej banky.

Našou najväčšou výhodou v tomto úsilí je jednotný trh, dlhodobý motor prosperity a konverencie, ktorý umožňuje úspory z rozsahu. Budeme ho preto ďalej prehĺbovať, najmä v oblasti energetiky, financií a telekomunikácií. Budeme odstraňovať zostávajúce prekážky, najmä v súvislosti so službami a základným tovarom, a zabezpečíme rovnaký prístup na jednotný trh prostredníctvom lepšieho prepojenia. Zabezpečíme vyvážený a účinný rámec pre štátnu pomoc a hospodársku súťaž s cieľom zachovať integritu jednotného trhu a rovnaké podmienky. MSP zostanú ústredným prvkom hospodárskej a sociálnej štruktúry Európy.

Aby sme uvoľnili potrebný investičný potenciál, urýchlíme finančnú integráciu vytvorením únie kapitálových trhov a dobudovaním bankovej únie. Vytvoríme tým skutočne integrované európske trhy, ktoré budú prístupné a atraktívne pre všetkých občanov a podniky a z ktorých budú mať prospech všetky členské štáty.

Poučili sme sa z našich skúseností a nedovolíme, aby sa oslabili naše otvorené trhy. Budeme dôrazne podporovať ústrednú úlohu WTO a presadzovať ambicióznú, spoľahlivú, otvorenú a udržateľnú obchodnú politiku, ktorá umožňuje spravodlivé obchodné dohody, otvára trhy tretích krajín spoločnostiam z EÚ, obhajuje záujmy EÚ, umožňuje rozvoj odolných a spoľahlivých dodávateľských reťazcov, zaručuje skutočne rovnaké podmienky a vytvára príležitosti na recipročný prístup na trh. Posilníme našu hospodársku bezpečnosť, znížime škodlivé závislosti a diverzifikujeme a zabezpečíme strategické dodávateľské reťazce, a to aj zlepšením našej ochrany námornej dopravy. Budeme budovať vlastné kapacity, pokiaľ ide o citlivé odvetvia a kľúčové technológie budúcnosti, ako sú obrana, vesmír, umelá inteligencia, kvantové technológie, polovodiče, 5G/6G, zdravie, biotechnológie, emisne neutrálne technológie, mobilita, lieky, chemické látky a progresívne materiály. V tomto úsilí má zásadný význam podpora inovácií a výskumu, ako aj zmysluplné využívanie nástrojov, ako je verejné obstarávanie.

Úspešná realizácia zelenej a digitálnej transformácie

Na našej ceste k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050 budeme pragmatickí a využijeme potenciál zelenej a digitálnej transformácie na vytvorenie budúcich trhov, priemyselných odvetví a vysokokvalitných pracovných miest. Poskytneme stabilný a predvídateľný rámec a vytvoríme priaznivejšie prostredie na rozšírenie európskej výrobnéj kapacity emisne neutrálnych technológií a výrobkov. Budeme investovať do rozsiahlej cezhraničnej infraštruktúry v oblasti energetiky, vodohospodárstva, dopravy a komunikácií.

Budeme sa usilovať o spravodlivú a férovú klimatickú transformáciu s cieľom udržať si globálnu konkurencieschopnosť a zvýšiť našu energetickú nezávislosť. Urýchlíme energetickú transformáciu a vybudujeme skutočnú energetickú úniu, ktorá zabezpečí dodávky dostatočného objemu cenovo dostupnej a čistej energie. Bude si to vyžadovať ambicióznú elektrifikáciu s využitím všetkých emisne neutrálnych a nízkouhlíkových riešení a investície do sústav, uskladňovania a prepojení. Posilníme obehovosť nášho hospodárstva, ktoré bude efektívnejšie využívať zdroje, čím sa podporí priemyselný rozvoj čistých technológií, naplno využijú výhody biohospodárstva a čistej a inteligentnej mobility s primeranou sieťovou infraštruktúrou. Tým sa zvýšia reálne príjmy a kúpna sila, čo povedie k zlepšeniu životnej úrovne všetkých občanov EÚ.

Využijeme nevyužitý potenciál dát, podporíme ich interoperabilitu a investície do prevratných digitálnych technológií v Európe, ako aj ich uplatňovanie v celom hospodárstve, a to pri súčasnom zaistení súkromia a bezpečnosti. To si bude vyžadovať špičkovú digitálnu infraštruktúru.

Na základe digitálnej identity EÚ vytvoríme nové vysokokvalitné elektronické služby v celej EÚ.

Európska únia bude podporovať konkurencieschopný, udržateľný a odolný poľnohospodársky sektor, ktorý bude naďalej zaisťovať potravinovú bezpečnosť. Budeme podporovať dynamické vidiecke komunity a posilňovať postavenie poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci. Budeme naďalej chrániť prírodu a zvrátime degradáciu ekosystémov vrátane oceánov. Posilníme odolnosť vodných zdrojov v celej Únii.

Podpora prostredia priaznivého pre inováciu a podnikanie

V ekonomike, ktorá je čoraz viac založená na znalostiach a dátach a na globálnom a konkurenčnom trhu, bude Európa sprevádzať, rozvíjať a rozširovať svoje podniky a priemysel, pritiahne a udrží si talenty a zostane atraktívnym miestom pre investície.

Posilníme kapacitu výskumnú a inovačnú kapacitu Európy v oblasti vznikajúcich a podporných technológií, aj pokiaľ ide o technológie dvojakého použitia. Dosiahnutie industriálnych kapacít v kľúčových odvetviach si takisto vyžaduje, aby Únia chránila spravodlivú hospodársku súťaž, bojovala proti nekalým praktikám a zabezpečila rovnaké podmienky na vnútroeurópskej aj celosvetovej úrovni.

Aby podniky mohli prosperovať, ambiciózne znížime byrokratické a regulačné zaťaženie na všetkých úrovniach a zjednodušíme, urýchlime a zdigitalizujeme administratívne postupy vrátane udeľovania povolení tak, aby zodpovedali potrebám moderného, dynamického investičného prostredia priaznivého pre spotrebiteľov. Zaväzujeme sa k lepšej právnej regulácii, a to aj čo najlepším využívaním digitálnej verejnej správy a zohľadnením potrieb MSP a startupov. Vo všetkých oblastiach politiky budeme pracovať integrovaným, koordinovaným a koherentným spôsobom a osobitný dôraz budeme klásť na vykonávanie a presadzovanie dohodnutých politík.

Spoločný pokrok

Hospodársky rast musí byť prínosom pre všetkých občanov. Budeme presadzovať sociálny rozmer Európskej únie, aby každý mohol využiť príležitosti, ktoré prináša zelená a digitálna transformácia. Budeme sa komplexným spôsobom zaoberať demografickými výzvami a ich vplyvom na konkurencieschopnosť, ľudský kapitál a rovnosť. Zabezpečíme, aby európsky hospodársky model a systémy sociálneho zabezpečenia podporovali prosperujúcu dlhovekú spoločnosť. V tejto súvislosti ďalej posilníme spoluprácu v oblasti zdravia na európskej a medzinárodnej úrovni a zlepšíme prístup k liekom v celej Únii.

Budeme investovať do zručností, odbornej prípravy a vzdelávania ľudí počas celého ich života a podporovať mobilitu talentov v rámci Európskej únie aj mimo nej. Pripomínajúc Európsky pilier sociálnych práv sa EÚ a členské štáty zamerajú na posilnenie sociálneho dialógu, podporu rovnakých príležitostí a znižovanie nerovností. Zvyšovanie účasti na trhu práce a podpora zamestnanosti mladých ľudí bude mať v nasledujúcich rokoch kľúčový význam.

V záujme podpory celkového harmonického rozvoja EÚ posilníme hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť s cieľom ďalej posilňovať konvergenciu, znižovať rozdiely, zlepšovať našu odolnosť a konkurencieschopnosť a stimulovať dlhodobý rast v celej Únii.

Máme svoj osud vo vlastných rukách. Máme talent, odvahu a víziu, aby sme dokázali utvárať našu budúcnosť. Tento strategický program je našim spoločným záväzkom bezvýhradne slúžiť našim občanom a naplniť náš základný cieľ, ktorým je mier a prosperita.